

Posudek oponenta disertační práce

Název disertační práce: *Nízkosacharidové režimy (low carb diet, cyklická ketogenní dieta, přerušované hladovění) a jejich vliv na kardiorespirační zdatnost, tělesné složení, svalovou sílu, sportovní výkon a na odolnost svalových buněk proti zátěži*

Autor práce: PhDr. Pavel Kysel

Vedoucí práce: doc. MUDr. Zdeněk Vilikus, CSc.

Oponent: doc. PhDr. Daniela Stackeová, Ph.D.

Studijní program: Doktorské studium biomedicíny 1. LF UK

Studijní obor: Fyziologie a patofyziologie člověka

Aktuálnost tématu disertační práce

Předložená disertační práce se zabývá velmi aktuálním tématem. Kondiční cvičení ve fitness centrech a s ním spojené různé specifické dietní režimy (mnohdy aplikované i bez pohybové aktivity) jsou v posledních letech běžnou populací stále více vyhledávány. Jsou nabízeny především komerčními subjekty, mnohdy bez zajištění odpovídajícího odborného zázemí a přístupu, s cílem především maximálního finančního zisku, a to může být spojeno se zdravotními riziky u těch, kdo dané služby využijí. Proto podobné výzkumné studie, které mají ambici vědecky ověřit účinnost a případnou zdravotní rizikovost různých podobných dietních postupů, považuji za velmi přínosné.

Zpracování teoretické části práce

Text práce je poměrně obsáhlý (186 stran celkem, teoretická část práce tvoří přibližně polovinu celkového rozsahu práce). Autor práce cituje 378 zdrojů, citace odpovídají požadované normě. Celkovou výbornou úroveň práce velmi mírně snižuje rozsáhlá teoretická část, resp. některé její kapitoly obsahující řadu velmi obecných definic a fakt. Některé pasáže pak připomínají spíše studijní materiál než vědeckou práci.

Nicméně i přes tento nedostatek oceňuji přehlednost, logické členění a pečlivé zpracování teoretické části práce, jež je tak dobrou oporou její praktické části. Oceňuji především zpracování kapitol věnovaných nízkosacharidovým výživovým režimům. Kromě rozsahu je možno textu teoretické části práce vytknout také to, že na některých místech nemá plně rešeršní charakter a je popisována, jak již bylo zmíněno, poměrně obecná teorie, bez bližšího vztahu k tématu práce. Týká se to především částí popisujících teorii sportovního tréninku a metody posilovacího tréninku. Pokud je v těchto partiích textu citováno, převažují práce domácích autorů, v některých případech dokonce opor pro distanční vzdělávání. Autor práce opakovaně v textu teoretické části práce cituje svou vlastní práci z této kategorie, nikoliv primární autory.

Použité metody a postupy

Autor práce definoval precizně cíl a hypotézy práce. Sledoval vliv kombinace pohybové a výživové intervence, škoda, že to takto nebylo uvedeno i v názvu disertační práce.

V popisu metodiky práce postrádám popis inkluzivních a exkluzivních kritérií sledovaného souboru s odůvodněním, což považuji pro výsledky studie za velmi důležité. Pokud by např. daný proband neměl zkušenost se silovým tréninkem, dynamika zlepšování jeho výkonu bude jiná než u zkušeného cvičence, obdobně tak s dodržováním výživových intervencí. To nacházím popsáno až v textu prvního odborného článku, zařazeného do textu disertační práce. Probandi byli pouze muži, kteří již měli zkušenost se silovým tréninkem, jednalo se tedy o specifickou skupinu probandů. Tím se daná studie stává poměrně jednostrannou, do budoucna se tak nabízí možnost obdobného sledování u probandů, kteří se věnují jinému typu pohybové aktivity a/nebo nemají zkušenost se specifickými výživovými intervencemi.

Výsledky práce jsou prezentovány formou textu již publikovaných odborných článků. Je uveden autorský tým, kdy a kde byla daná stať publikována je uvedeno až na str. 183 v přehledu publikací autora. Oceňuji kvalitu publikovaných statí, nicméně tato forma prezentace výsledků provedené studie je v rámci disertační práce komplikovaná, některá místa textu se tak opakují. Lepší přehlednosti textu by prospělo zařazení přehledného shrnutí hlavních výsledků výzkumné studie přímo do textu. Výsledky jako takové jsou však popsány až v kapitole Diskuze a Závěr.

Na text zmíněných odborných statí přímo navazuje kapitola Diskuze, ve které se autor vrací k výše uvedeným hypotézám. Její odbornou úroveň považuji za výbornou.

V kapitole Závěr mohly být popsány také perspektivy dalšího výzkumu a konkrétní doporučení do praxe, ty tam explicitně uvedeny nejsou.

Výsledky provedené výzkumné studie považuji za vědecky přínosné, oceňuji originalitu výzkumné studie, která byla prakticky poměrně náročná, autor disertační práce musel prokázat i vysokou úroveň organizačních schopností, a nutno zmínit i jeho výbornou schopnost kooperovat v rámci více odborných pracovišť.

Cíle disertační práce byly splněny.

Formální úprava disertační práce a její jazyková úroveň

Po formální a jazykové stránce je práce na vysoké úrovni, mám k ní pouze tyto dílčí připomínky a komentáře:

- v abstraktu není alespoň stručně popsána metodika výzkumné studie;
- v textu se vyskytují občasné překlepy a drobné jazykové chyby;
- některé obrázky jsou uvedeny s popisem v angličtině a postrádají legendu v českém jazyce;

- v názvu práce mohlo být zmíněno, že nejde pouze o vliv uvedených dietních postupů, ale o vliv komplexní intervence (pohybová aktivita a nízkosacharidový výživový režim), a konkrétní skupina probandů.

Otázka k obhajobě

Domníváte se, že by výsledky podobně zaměřených studií mohly být ovlivněny také pokročilostí sportovce a jeho předchozích výživovými zvyklostmi, resp. jeho zkušeností s podobnými výživovými režimy, na jaké byla zaměřena Vaše práce? Mohly by výsledky podobně zaměřených studií ovlivnit i další faktory, případně jaké?

Předpokládáte, že byste k obdobným závěrům došel i u žen, a pokud předpokládáte rozdílné výsledky, jaké by podle Vás byly důvody rozdílnosti?

Závěr

Vzhledem k tomu, že předložená disertační práce plně odpovídá požadavkům na ni kladeným a že autor práce prokázal tvůrčí schopnosti v dané oblasti výzkumu, doporučuji ji k obhajobě. Disertační práce prokazuje předpoklady jejího autora k samostatné tvořivé vědecké práci a doporučuji jej k udělení titulu „Ph.D.“ za jménem.

V Praze dne 5. 2. 2024

doc. PhDr. Daniela Stackeová, Ph.D.